# ПРОГРАМНА СИСТЕМА
# 2026 – 2027 г.
# ДЕТСКА ГРАДИНА „КОСМОНАВТ“

## I. *Въведение*

Програмната система е цялостна концепция за развитие на детето и приобщаване на компетентности по всяко едно образователно направление, чрез подходящи подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона на предучилищното и училищно образование (2016) и Наредба № 5 за държавно образователните стандарти в предучилищно образование. При разработването на настоящата програмна система педагогическия екип се ръководи от стратегията за развитие на ДГ и визията за:

Ø Детето - главната ценност, активен участник.

Ø Детето - различно, уникално и неповторимо, с индивидуални темпове на развитие.

Ø Включване на „различното“ дете чрез подкрепа, уважение и толерантност.

Ø Равен старт, равен достъп и качествено образование, съответстващо на потребностите на съвременното дете;

Ø Придобиване на компетентностите по всяко от образователните направления, като се отчитат интересите, възможностите и възрастовите характеристики.

Ø Всяка дейност по образователните направления да осигурява щастливо детство на всяко дете, да изгражда мотивация и увереност в собствените му възможности.

Ø Полагане основите на учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно – нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на децата, вземайки предвид значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие, предучилищното образование.

II. Цели, философия, приоритети и основни принципни положения на програмната система за всяка група. Очаквани резултати при реализиране на Програмната система.

2.1. Цел:

Изграждане на хуманна , функционална и позитивна образователна среда в детската градина, осигуряваща равен шанс и достъп за свободен избор и качествено предучилищно възпитание на всички деца.

2.2. Философия

Всяка програмна система притежават своя философия. Тя се определя от използването на адекватни педагогически и психологически подходи, съобразно маркерите на средата, семейния или майчиния език на детето, етническата или националната му принадлежност, обичайно- обредна система на конкретна нация или етнос, социо-културния статус на родителя и други. Нашата философията:

Ø Спокойно, щастливо, уверено дете, което успешно навлиза в социалния свят, в познанието и творчеството;

Ø Пълноценно детско развитие и възможност за успешна реализация;

Ø Играта – стимулираща среда за изграждане личността на детето;

Ø Утвърждаване на националната идентичност;

2.3. Приоритети на Програмната система

Ø Прилагане на образователни технологии за междукултурно образование с доказана иновативност - работа по минипроекти със съдържателни и действени характеристики;

Ø Работа по проекти и други. Стимулиране творческо развитие на децата, на детската игра и познание; създаване на позитивна образователна среда;

Ø Постигане на успешна социализация на детската личност в условията на детската градина на първо място чрез овладяване на български език;

Ø Сътрудничество за създаване на поведенчески модели у деца и възрастни за създаване на благоприятна семейна и обществена среда на основата на ползотворен междукултурен диалог.

2.4. Основни принципни положения на програмната система

| Първа възрастова група | Втора възрастова група |
|---|---|
| • осигуряване на равнопоставеност на всички деца при отчитане на индивидуалния им опит, възможности и темп на развитие;<br>• развиване на самостоятелност, инициативност, стремеж към усъвършенстване и отговорност у детето;<br>• формиране на умения за решаване на познавателни и практически задачи, за ориентиране в проблемни ситуации и откриването на решения на проблеми;<br>• формиране на умения за работа в група;<br>• откриване на творческите заложби у всяко дете и осигуряване на условия за разгръщане и проявяването им;<br>• формиране на социални и комуникативни умения;<br>• формиране на динамична система от представи, умения и отношения;<br>• оптимално съчетаване на умствена и практическа работа;<br>• осигуряване на максимална възможност за игра и физически упражнения. | • осигуряване възможности на всяко дете да изразява собственото си мнение и да отстоява своята позиция;<br>• създаване на условия за разгръщане и изява на индивидуалния потенциал на всяко дете. Удовлетворяване на потребностите му за развитие, самочувствие, и самоувереност, спокойствие в общността на другите;<br>• осмисляне на основни права и задължения и формиране на умения у детето да ги отстоява и спазва;<br>• осигуряване на качествено възпитание и обучение и обучение на всички деца, съобразени с условията, в които се намират;<br>• обучение с ясно изразен практически, приложен, продуктивни пресъздаващ характер с приоритет на формиране на когнитивни и речеви умения;<br>• прилагане на педагогически технологии на обучение с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост, ориентирани по посока на самоутвърждаване на личността на детето и<br>развиване на неговата креативност. |
| Трета възрастова група | Четвърта възрастова група |
| • утвърждаване на личността на детето в заобикалящата общност. Формиране на желание за сътрудничество и партниране, уважение и зачитане на чуждото мнение, толерантност и взаимодействие, подчинено на общи и различни цели; • осигуряване на възможности за всяко дете да изразява собственото си мнение и да осъзнава и отстоява своята позиция; • ефективност на образователните технологии на основата на тясно обвързване на | • балансирано взаимодействие между детската градина и училището, плавен преход от водещата игрова дейност към проявата на преднамерена познавателна активност и създаване на предпоставки за формиране на учебна дейност;<br>• детето е център на педагогическото взаимодействие;<br>• създаване на детска общност, в която се зачита другият и се придобива опит за |

| | |
|---|---|
| съвременната теория с конкретните педагогически практики; • осъществяване на взаимодействието между детето и педагога на основата на доверие и взаимно уважение; • превръщане на педагога в образец на подражание; • приоритетно изграждане на детска общност за извършване на съвместна работа като среда за активна социализация; | решаване на задачи и изпълняване на дейности заедно;<br>• ориентация към творческия потенциал на детето и педагога;<br>• оптимално интегриране на образователното съдържание в направленията от програмната система;<br>• осигуряване на равни шансове на всички деца. |

2.5. Очаквани резултати при реализиране на ПС.

Ø Реализиране на ДОС в предучилищното образование;

Ø Емоционален комфорт и успешна адаптация на децата -"вграждане" на детето чрез социализацията му в общността; чувство на общност към социалната среда;

Ø Използване на нови педагогически технологии;

Ø Утвърждаване конкурентноспособността на детската градина;

Ø Педагогизиране на родителската общност.

III. Концептуални идеи на програмната система.

Програмната система е създадена в името на детето, в помощ на учителя и в подкрепа на родителя. Тя подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че:

· Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството;

· Учителят уверено и с удовлетворение да постига по- добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите;

· Родителят да „израства" заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал.

Основните принципни положения, които за залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации са:

· Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие;

· Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и вие – неговите учители и неговите родители;

· Детето се развива само в интеракцията – дете-възрастен;

· Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа неговата индивидуалност;

· Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие;

· Включване на „различното" дете в живота на група- та, чрез подкрепа и уважение от детския педагог, децата в групата и техните родители;

· Уважение към различните етноси и култури;

· Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуване си с връстници и възрастните;

· Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления;

· Проследяването на детските постижения е на основание на трите етапа на учебния процес:

1) възприемане на информацията,

2) разбиране,

3) приложение на информацията в нови непознати ситуации и условия;

· Отношението към родителите – индивиди, които са отговорни за развитието на потенциала на детето, за да може успешно да се справя в живота – е взаимно уважаващо се, толерантно и подкрепящо.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

• постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст;

• личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групова игрова и познавателна дейност;

• компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;

• конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;

• ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;

• оптимални взаимодействия между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

IV. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

4. 1. Подходи на педагогическо взаимодействие

| | |
|---|---|
| Личностен подход | Промяна в отношението на възрастните към детето - от обект на въздействие към субект на взаимодействие. Свобода на детето при избор на дейност и партньор в избраната от него дейност. Свобода на детето да променя средата съобразно потребностите си и творческите си интереси. |
| Индивидуален подход | Опознаване индивидуалните особености на детето и тяхното проявление в различни ситуации и в различни периоди от неговото израстване. Дълбоко проникване в постъпките на детето, проучване на неговите интереси и потребности, оценка на външните му възможности |
| Интегрален подход | Опознаване на заобикалящата действителност като единно цяло с множество сложни причинни връзки и зависимости. Тематична обвързаност на всички дейности в детската градина с глобални теми. Тематична подчиненост на темите, спираловидно подреждане на целите, преносимост на знанията и уменията, връзка между знания, умения, навици и правила на поведение. |
| Ситуационен подход | Оптимално съчетаване на планираните цели с конкретните ситуации. Създаване на условия за всяко дете спокойно да се ориентира в конкретната ситуация и да взема правилни решения. Постепенно формиране на умения у децата търпеливо да анализират конкретна ситуация, да степенуват трудностите и да изберат според своя личен опит и знания варианти за решение. Създаване на условия за реална оценка и самооценка на поведението на децата в конкретна ситуация. |
| Компетентностен подход | Процес и резултат на прогнозиране и формиране на качества – знания, умения, отношение,навици. Овладяване на ключови компетенции. …Детската градина – общност на учащи се |
| Други подходи | Диференциран подход Кооперативно учене Интеркултурно образование Конструктивен подход Креативност и успеваемост Използване на Е-обучение и технологии |

4. 2. Основни форми на педагогическото взаимодействие

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Педагогическата ситуация - Основната форма на педагогическо взаимодействие, която се организира в учебно време и осигурява постигането на компетентностите. Протича предимно под формата на игра. Педагогически ситуации се провеждат по всички образователни направления - български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура. Чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личният предметно-практическият опит на детето в групата.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е:

Ø от 15 до 20 минути - за първа и за втора възрастова група,

Ø от 20 до 30 минути - за трета и за четвърта възрастова група.

4. 3. Допълнителни форми на педагогическото взаимодействие

Допълнителни форми - организират се ежедневно извън педагогическите ситуации. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности и се допринася за личностното развитие и за разнообразяване живота на децата.

Те са незадължителни, нерегламентирани във времето педагогически ситуации:

Ø с цяла детска група; -

Ø с малка детска група;

Ø индивидуално с отделни деца.

Допълнителните форми са свързани и с цялостната организация на деня в детската група. Организират се по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Видове допълнителни форми:

Ø самостоятелна дейност по избор на детето;

Ø дейности организирани от учителя – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

В неучебно време се провежда само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

V. Разпределяне формите на педагогическо взаимодействие

5. 1. Седмичен брой на педагогическите ситуации по образователни направления

Разпределение на педагогическите ситуации – конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично

разпределение. То се разработва преди началото на учебната година от педагогическите екипи по възрастови групи и се утвърждава от директора на детската градина. За постигане на седемте компетентностите общия брой педагогически ситуации по възрастови групи за детската градина за ПЪРВА и ВТОРА ГРУПИ е на минималния брой, а за ТРЕТА и ЧЕТВЪРТА ГРУПА над минималния брой педагогически ситуации.

| Възрастова група | Брой на педагогическите ситуации по образователни направления | | | | | | | Общо за 1 седмица |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Български език и литература | Математика | Околен свят | Изобразително изкуства | Конструиране и технологии | Физическо възпитание | Музика | |
| Първа група | 1 | 1 | 1 | 2 | 1 | 3 | 2 | 11 |
| Втора група | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 3 | 2 | 13 |
| Трета група | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 3 | 2 | 15 |
| Четвърта група | 3 | 3 | 2 | 2 | 2 | 3 | 2 | 17 |

5. 2. Примерна дневна организация на педагогическо взаимодействие при целодневна организация в учебно време.

Дневният режим е примерен и определените в него дейности може да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

ПРИМЕРЕН ДНЕВЕН РЕЖИМ за ПЪРВА и ВТОРА ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

| В УЧЕБНО ВРЕМЕ – 15 септември – 31 май | В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ – 01 юни – 14 септември |
|---|---|

| Часови интервал | Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие | Часови интервал | Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие |
|---|---|---|---|
| 7.00 – 8.30 | Прием на децата. Дейност по избор на децата | 7.00 – 8:30 | Прием на децата. Дейност по избор на децата |
| 8:30 – 8.45 | Утринно раздвижване | 8:30 – 8.45 | Утринно раздвижване |
| 8:45 – 9.00 | Закуска | 08:45 – 09:00 | Закуска |
| 9:00 – 9.45 | Педагогически ситуации, съобразно седмичното тематично разпределение | 9:00 – 10:00 | Допълнителни дейности/Игри.<br>Дейности организирани от учителя и по избор на децата |
| 10:00 – 10:15 | Подкрепителна закуска | 10:00– 10:15 | Подкрепителна закуска |
| 10:15 – 12:00 | Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата, школи по интереси. | 10:15 – 12:00 | Дейност по избор, игри, развлечения. |
| 12:00 – 13:00 | Обяд | 12:00 – 13:00 | Обяд |
| 13:00 – 15:30 | Следобедна почивка | 13:00 – 15:30 | Следобедна почивка |
| 15:30 – 16:00 | Самообслужване след сън. Подвижни игри след сън. | 15:30 – 16:00 | Самообслужване след сън.<br>Подвижни игри след сън. |
| 16:00 – 16:20 | Закуска | 16:00 – 16:20 | Закуска |
| 16:20 – 16:40 | Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание | 16:20 – 18:00 | Допълнителни дейности.<br>Игри. Дейности по избор. Изпращане. |
| 16:40 – 18:00 | Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата, школи по интереси.<br>Изпращане. | | |

ПРИМЕРЕН ДНЕВЕН РЕЖИМ за ТРЕТА и ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

| В УЧЕБНО ВРЕМЕ – 15 септември – 31 май | | В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ – 01 юни – 14 септември | |
|---|---|---|---|
| Часови интервал | Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие | Часови интервал | Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие |
| 7.00 – 8.30 | Прием на децата. Дейност по избор на децата | 7.00 – 8.30 | Прием на децата. Дейност по избор на децата |
| 8:30 – 8.50 | Утринно раздвижване | 8:30 – 8.50 | Утринно раздвижване |
| 8.50 – 9.00 | Закуска | 8:50 – 9.00 | Закуска |
| 09:00 – 10.00 | Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание | 09:00 – 10.00 | Допълнителни дейности/Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата |
| 10:00 – 10:10 | Подкрепителна закуска | 10:00 – 10:10 | Подкрепителна закуска |
| 10:10 – 11.00 | Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание | 10:10 – 12.30 | Дейност по избор, игри, развлечения. |
| 11.00 – 12:30 | Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата, школи по интереси. | | |
| 12:30 – 13:00 | Обяд | 12:30 – 13:00 | Обяд |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 13:00 – 15:00 | Подготовка за следобедна почивка и следобедна почивка | 13:00 – 15:00 | Подготовка за следобедна почивка и следобедна почивка |
| 15:00 – 15:30<br>15.30 – 16.00 | Самообслужване след сън.<br>Подвижни игри след сън. | 15:00 – 15.30<br>15.30 – 16.00 | Самообслужване след сън.<br>Подвижни игри след сън. |
| 16.00 – 16:20 | Закуска | 16:00 – 16:20 | Закуска |
| 16:20 – 17.00 | Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание | 16:20 – 17:30 | Допълнителни дейности |
| 17:00 – 18:00 | Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата, школи по интереси. Изпращане. | 17.30 – 18:00 | Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата.<br>Изпращане. |

Съотношението между основните и допълнителни форми за различните възрастови групи ще варира в зависимост от интересите и потребностите на децата в групата и изглежда приблизително така:

За първа възрастова група - 2 : 2

втора възрастова група - 2 : 4

подготвителна група на 5 г. - 3 : 2

подготвителна група на 6 г. - 3 : 2

VI. Годишни тематични разпределения на групите по образователни направления

Тематичните разпределения са разработени от учителските екипи на всяка възрастова група, опирайки се на ДОС и спецификата на образователната среда. Осигурено е ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователното направление за цялостно развитие на детската личност и придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения.

VII. Проследяване на резултатите от постиженията на децата – същност, методи и форми.

В съответствие с актуалните изисквания към образованието на децата особена значимост придобива дейността на учителя, насочена към диагностика на резултатите от образователния процес. Като се има предвид, че предучилищния период е най – пластичната възраст, важно е да се отчитат динамичните изменения, които стават във

възрастовото и индивидуалното развитие на детето – да се проследяват постиженията на всяко дете. Своеобразието на тази дейност на учителя се изразява преди всичко в това, че тя е вградена в текущото педагогическо общуване. Това на практика се осъществява чрез включване в конкретни ситуации на задачи за проследяване на резултатите от образователните направления.

## Методи и форми за проследяване на постиженията на децата

Текущи:

1.Интерактивни методи:

- Ситуационни (кауза, игра и др.)
- Дискусионни (анкета, беседа, дискусия, обсъждане, обяснение и др.)

2. Предметно – оперативни методи:

- Обследване
- Конструиране
- Предметни игри
- Предметно моделиране
- Дидактични упражнение
- Разглеждане
- Описание

Практико – изпробващи методи:

- Експериментиране
- Дидактични игри
- Конструиране
- Етюди
- Словесни игри
- Предметно-схематично и графично моделиране

Игрово – преобразуващи методи

- Всички видове игри – конструктивни, театрализирани, сюжетно-ролеви, дидактични, музикални и подвижни.

Информационно – познавателни методи

- Наблюдение

- Демонстрация
- Разказ
- Беседа
- Драматизация
- Оценяване
- Словесни игри
- Аудио-визуално възприемане
- Обсъждане
- Казус

Периодични: в началото и в края на учебното време:

- Тестове
- Диагностика

VIII. Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование. Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството.

Принципи на взаимодействие – взаимно доверие, уважение на различията, хуманизъм и толерантност, равнопоставеност, прозрачност, информираност, ангажираност, отговорност, демократичност, диалог, подкрепа без предразсъдъци, положителна нагласа. 1. Сътрудничество и взаимодействие между детска градина и семейство е от значение за адаптирането на детето към правилата на образователната институция и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност. Постига се на две нива - ниво група и на ниво детска градина.

1.1.Основни форми на сътрудничество и взаимодействие са:

1.1.1. Индивидуални форми на сътрудничество – провежда се по договаряне, по инициатива на родители и учители.

Ø Индивидуални разговор – обмен на идеи още преди приема на детето и при постъпване с опознавателна цел - информативен разговор с цел запознаване на родителя с резултати от предучилищното образование - среща, разговор, когато конкретна ситуация го прави необходима - Рутинни разговори – с цел информация за промени в детското развитие и поведение.

Ø Индивидуални консултации - ежедневни и в определения за ДГ ден за консултации. Провеждат се по инициатива на учители ( за споделяне на наблюдавани затруднения, които изискват намеса на външен експерт) или родители.

Ø семейни консултации – от психолог, логопед, педагог/ специален педагог;

Ø Други индивидуални форми – телефонно обаждане, съобщение по имейл, съобщение със средства на интернет

1.1.2. Групови форми на сътрудничество с родителите :

Ø родителските срещи – фиксирани в плана за сътрудничество и взаимодействие на всяка възрастова група;

Ø училище за родители - група за подкрепа на родители – обучения, тренинги, делови и ролеви игри, споделяне и обмяна на идеи и опит;

1.1.3. Включване на родителите в процеса на предучилищното образование:

Ø участие в изготвяне на годишен план на групата за сътрудничество и взаимодействие Детска градина – Семейство;

Ø участие в основната форма на работа на детския педагог – „На гости е…“ ;

Ø участие в дни на отворени врати и съвместни мероприятия;

Ø празници и мероприятия от плана за сътрудничество и взаимодействие на всяка възрастова група и на ДГ;

1.2. Други форми на комуникация:

Ø правила на групата;

Ø информационни табла в детските групи за образователен акцент и тема на седмицата, предложения за съвместни игри, полезна информация, детско творчество, апели и послания;

Ø Опознават съдържанието на педагогическия процес и на ежедневието в ДГ;

Ø Обменят информация не само с педагога, но и помежду си;

Ø Укрепват родителска общност като важна институция;

Ø Информация в сайт на ДГ, фейсбук на ДГ и група – за събития, детски успехи;

Ø анкети, въпросници;

Ø детско портфолио.

Родителите и Учителите имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на Детето.

2. Сътрудничество между детска градина и други педагогически специалисти и институции, подпомагащи дейностите на детската градина.

2.1. Сътрудничество с РУО и Община Пловдив– координиране на дейности, информираност, подкрепа и корекции, проектни предложения, кариерно развитие на педагогическите кадри, финансиране, оценка за законосъобразност и целесъобразност.

2.2. Сътрудничество със социални, здравни, културно – просветни институции, неправителствени организации и фирми - помощ при реализиране на различни мероприятия и дейности, обогатяване формите на педагогическо взаимодействие, подкрепа на потребностите и интересите на децата.